

Seletuskiri

Stabiliseerimisreservi varade koosseisu ja väärtuse aruande juurde seisuga 30.06.2026.

Sissejuhatus

Aruanne esitatakse "Riigieelarve seaduse" §74 sätete alusel.

Aruande ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigikassa osakonna peaspetsialist Tarmo Ibrus (tel. 58 851 475, tarmo.ibrus@fin.ee).

Aruande eesmärk, sisu ja mõjud

Aruande eesmärk on anda ülevaade stabiliseerimisreservi (reservi) varade koosseisust ja väärtusest seisuga 30. juuni 2026.

Stabiliseerimisreservi maht ja mahu dünaamika

30. juuni 2026. aasta seisuga on reservi maht hinnatuna turuväärtuses 501,4 miljonit eurot. Reservi maht on kasvanud võrreldes eelmise kvartali lõpu seisuga 19,4 miljoni euro võrra. 2026. aasta 2. kvartali jooksul laekus reservi Eesti Panga 2025. aasta kasumieraldis summas 6,8 miljonit eurot. 2025. aasta jooksul laekus reservi Eesti Panga 2024. aasta kasumieraldis summas 18,5 miljonit eurot.

Reservi haldamine

Stabiliseerimisreservi haldamise eesmärk on kehtestatud piirangute raames pikaajaliselt stabiliseerimisreservi vahendite väärtuse kasvatamine ja piisava likviidsuse säilitamine, et vajaduse korral oleks võimalik täita riigieelarve seaduses nimetatud eesmärgid. Stabiliseerimisreservi investeerimisstrateegia töötatakse välja kooskõlas Vabariigi Valitsuse määruses kehtestatud investeerimispiirangutega. Strateegia baasil koostatakse normportfell, mis väljendab reservi riskineutraalset positsiooni ja millest portfelli halduril on õigus riskilimiidi ulatuses hõlbida. Normportfell koosneb valitsuste ja ettevõtete võlakirjadest, börsil kaubeldavate investeerimisfondide osakutest ning rahaturuinstrumentidest.

Reservi paigutused

2026. aasta 2. kvartali lõpu seisuga on reservi vahendid investeeritud põhiliselt madala krediidiriskiga Euroopa Liidu valitsuste võlakirjadesse (88,9% paigutuste struktuurist). Suurima osakaalu paigutustest moodustavad Prantsusmaa (19,7%), Belgia (19,2%) ja Austria (18,5%) võlakirjad. Reservi investeringutest moodustavad võlakirjad 88,9%, börsil kaubeldava investeerimisfondi osakud 10,9% ning kontojääk 0,2%. Reservi vahendite säilivuse tagamiseks moodustavad 21,6% reservi mahust investeringud kõrgeima krediidiireitinguga (lühiajaliste paigutuste puhul Moody's Prime-1 ja Standard&Poor's A-1; pikaajaliste paigutuste puhul Moody's Aaa, Standard & Poor's AAA) emitentidesse ja keskpanka.

Reservi tulusus

2026. aasta 2. kvartali kokkuvõttes euroala võlakirjade tootlused langesid. Saksamaa valitsuse võlakirjade näitel on 2-aastane tähtaeg langenud 8,8 baaspunkti (bp) tasemeni 2,528%, 5 aastat on langenud 13,1 bp tasemeni 2,595% ja 10 aastat on langenud 14,4 bp tasemeni 2,86%. USA aktsiaindeksid (Dow Jones, S&P 500, NASDAQ) tõusid 2. kvartalis vastavalt 12,9%, 14,9% ja 21,4%. Saksamaa

aktsiaindeks DAX tõusis 2. kvartalis 10,2%. Stabiliseerimisreservi investering börsil kaubeldavasse investeerimisfondi tõusis 2. kvartalis 13,1%. Reservi 2026. aasta 2. kvartali tulusus oli 10,72% ja normportfelli vastava perioodi tulusus oli 10,63%. Reservi tulusus aasta algusest oli 2026. aasta 2. kvartali lõpu seisuga 3,65% ja normportfelli vastava perioodi tulusus oli 3,35%.

Üldised suundumused rahvusvahelistel finantsturgudel

Euroopa Keskpanga (EKP) nõukogu otsustas 11. juunil toimunud koosolekul tõsta kolme baasintressimäära 25 baaspunkti võrra. Nõukogu otsustas kehtestada alates 17. juunist 2026 hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 2,25%, põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärana 2,40% ja laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,65%. Eurosüsteemi ekspertide juunis avaldatud põhiprognoosi kohaselt peaks koguinflatsioon 2026. aastal olema keskmiselt 3,0%, 2027. aastal 2,3% ja 2028. aastal 2,0%. Majanduskasv peaks põhiprognoosi kohaselt olema 2026. aastal keskmiselt 0,8%, 2027. aastal 1,2% ja 2028. aastal 1,5%. 2026. ja 2027. aasta näitajad on allapoole korrigeeritud, kajastades sõjategevuse ulatuslikumat mõju toormeturgudele, reaalsele sissetulekutele ja kindlustundele. Veebruari lõpus alanud sõda Lähis-Idas tõi kaasa energiahindade järsu tõusu, kiirendades inflatsiooni ja pärssides majandususkaldust. Keskpikas vaates sõltub sõja mõju inflatsioonile ja majandusaktiivsusele sellest, kui tugevaks ja püsivaks kujuneb energiahindade tõus ning kui ulatuslikud on selle kaudsed ja teisesed tagajärjed. Mida kauem kestab sõda ja püsivad kõrged energiahinnad, seda ulatuslikum on tõenäoline mõju inflatsioonile laiemalt.

Laevaliiklus oli aprillis Hormuzi väinas Iraani rünnakuohu tõttu seiskunud ja USA blokeeris omakorda Iraani sadamaid. Samas sõlmiti aprillis osapoolte vahel esialgne relvarahu läbirääkimiste pidamiseks. Mai lõpu poole kostus USA ja Iraani läbirääkimiste osas positiivseid noote, mistõttu nafta hind langes ning mõjus positiivselt ka teistele varaklassidele. USA ja Iraani vahel lepiti juuni lõpus kokku tegevuskava sõjategevuse lõpetamiseks Liibanonis, mis võimaldas osaliselt laevade liikluse Hormuzi väinas taastada, kuigi rünnakuoht laevadele jäi püsima.

15. juuli 2026